

Handläggare
Niclas Olund
Telefon: 08-50825255

Till
Socialnämnden
2024-09-24

Redovisning till Inspektionen för vård och omsorg beträffande Essinge HVB och Essinge akutboende

Anmälningsärende

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden lägger redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomförde den 21 mars 2024 en tillsyn av socialnämndens verksamheter Essinge HVB och Essinge akutboende. Vid inspektionen konstaterade IVO ett antal brister gällande kontroll av registerutdrag, lämplighetsbedömningar, samt verksamhetens ordningsregler för de boende. Verksamheten har ändrat sina rutiner i enlighet med IVO:s synpunkter, men vill lyfta svårigheten att göra individuella riskbedömningar om det rör sig om en för verksamheten tidigare okänd tillfällig besökare.

Bakgrund

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomförde den 21 mars 2024 en tillsyn av socialnämndens verksamheter Essinge HVB (IVO dnr. 3.2.2-07934/2024-13) och Essinge akutboende (IVO dnr. 3.2.2-09656/2024-3). Vid inspektionen konstaterade IVO ett antal brister.

IVO begär med stöd av 13 kap. 5 § socialtjänstlagen 2001:453), SoL, att huvudmannen redovisar sin inställning till de brister som IVO konstaterat:

- Verksamheterna har inte kontrollerat att digitalt utdrag ur Polismyndighetens belastnings- och misstankeregister är äkta
- Verksamheterna har ordningsregler som begränsar barn och ungas självbestämmanderätt och integritet
- Lämplighetsbedömningarna vid inskrivning vid Essinge HVB är inte tillräckligt individuellt utformade

Redovisningen ska ha kommit in till IVO senast den 14 augusti 2024.

Ärendet

Om verksamheterna

Essinge HVB är en verksamhet med 8 platser för ensamkommande flickor och pojkar i åldern 14-20 år. Målgruppen är såväl de som befinner sig i asylprocessen, de som redan fått uppehållstillstånd samt kvotflyktingar. Målet med insatserna för de som söker asyl är att de ska vara förberedda på beslutet av sin asylansökan. Målet för de som fått uppehållstillstånd är att de ska introduceras för att klara vardagen i det svenska samhället.

Essinge akutboende erbjuder akut- och korttidsplatser för flickor och pojkar i åldern 14-19 år. Placeringstiden varierar mellan ett dygn till max två månader.

Brister som IVO konstaterat

Verksamheterna har inte kontrollerat att digitalt utdrag ur Polismyndighetens belastnings- och misstankeregister är äkta

IVO har tagit del av anställningsavtal och registerutdrag för i verksamheten anställd personal. Ett av registerutdragen har utfärdats digitalt. Ett digitalt utdrag ska kontrolleras i Polismyndighetens e-kontrolltjänst, vilket framgår av utdraget. Syftet med kontrollen är att fastställa att registerutdraget är äkta och att det har utfärdats av Polismyndigheten.

IVO har efterfrågat resultatet av genomförd kontroll för det aktuella utdraget. Den dokumentation IVO har mottagit avser inte resultatet av arbetsgivarens kontroll, utan är en svarsbekräftelse som medarbetaren fått från Polismyndigheten om att en begäran av digitalt registerutdrag är mottagen.

IVO menar att en kontroll av ett digitalt registerutdrag inte kan betraktas som fullständigt utförd om huvudmannen inte samtidigt kontrollerat utdraget i Polismyndighetens e-kontrolltjänst. För en fullständigt utförd registerkontroll ska här till en kopia av registerutdraget, tillsammans med den PDF som blir tillgänglig i kontrolltjänsten när registerkontrollen är utförd, sparas i minst två år.

Verksamhetens rutiner har uppdaterats i samarbete med andra verksamheter i socialnämnden. Blanketten uppdaterades 2024-07-25 och har bland annat förtydligat att digitala utdrag ur Polismyndighetens belastnings- och misstankeregister ska kontrolleras på polisens hemsida, samt vilket datum detta är gjort.

Verksamheterna har ordningsregler som begränsar barn och ungas självbestämmanderätt och integritet

IVO bedömer att det är en brist att verksamheterna tillämpar ordningsregler som begränsar inskrivna barns och ungas

självbestämmanderätt och integritet. Då åtgärden inskränker den enskildes integritet behöver den planeras på individuell nivå och förutsätter inhämtat och dokumenterat samtycke.

Vid inspektionen den 21 mars 2024 framkom att verksamheten tillämpar en regel som innebär att dörren till boenderummet ska vara öppen eller vara på glänt när barn och unga har besök av kompisar. Reglerna är generella och verksamheten gör inte några individuella bedömningar avseende dessa. Syftet med regeln är enligt föreståndaren att upprätthålla trygghet och säkerhet för både den unga och den som är på besök. Om dörren till rummet är stängd kan personalen inte ha överblick och garantera säkerheten.

IVO menar att ordningsreglerna i dessa fall medför intrång i den personliga integriteten. Begränsande åtgärder av sådant slag ska föregås av en individuell bedömning. Härtill behöver samtycke till åtgärden inhämtas vid varje enskilt tillfälle som verksamheten använder sig av den, för att förvissa sig om att samtycket fortfarande gäller.

Anledningen till verksamheternas ordningsregler är för att i enlighet med 3 kap. 5 a § SoF skapa trygghet och säkerhet för alla som vistas där. Bland annat så att ingen boende till exempel utsätts för sexuella övergrepp av besökare bakom stängd dörr, eller utsätts för påverkan av personer med koppling till organiserad brottslighet som inte är inskrivna vid boendet utan ansluter som besökare i rekryteringssyfte. I IVO:s *Iakttagelser i korthet* utgiven i maj 2024 framgår att det förekommer våld, hot, övergrepp eller droger på vart fjärde granskat HVB.¹

Verksamheterna kommer i enlighet med IVO:s synpunkter att ändra sina ordningsregler för besök så att det framöver blir en individuell bedömning. Detta kommer snarast att förankras i personalgruppen av biträdande enhetschef och följs upp i verksamheternas APT. Verksamheterna vill dock lyfta svårigheten att göra en individuell riskbedömning om det rör sig om en för verksamheten tidigare okänd tillfällig besökare.

Lämplighetsbedömningarna vid inskrivning vid Essinge HVB är inte tillräckligt individuellt utformade

IVO bedömer att det finns brister i lämplighetsbedömningarna, eftersom de inte är tillräckligt individuellt utformade. Tillsynen har visat att verksamheten genomför och dokumenterar lämplighetsbedömningar inför inskrivning. IVO menar dock att individuella bedömningar inte alltid framgår av lämplighetsbedömningen.

Verksamhetens rutiner för lämplighetsbedömning har uppdaterats i samarbete med andra verksamheter i socialnämnden. Blanketten uppdaterades 2024-07-25 och har förtydligat att lämplighetsbedömningen ska vara individuellt utformad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialt stöd. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 18 september 2024. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 19 september 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att socialnämnden lägger redovisningen till handlingarna.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Tillsyn av hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga vid Essinge HVB (IVO dnr. 3.2.2-07934/2024-13)
2. Tillsyn av hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga vid Essinge akutboende (IVO dnr. 3.2.2-09656/2024-3)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-08-12